

Nieuwe serie:

Als natuurgids leid ik graag mensen door onze

prachtige natuur en daarnaast ben ik gek op tuinieren! In deze nieuwe serie gids ik jullie graag door de wereld van de natuur(lijke) tuin. Het is niet nodig om je tuin volledig op de schop te doen en je favoriete tuinplanten bij het compost te zetten, integendeel! Met kleine aanpassingen kun je vaak al een wereld van verschil maken. Door verschillende experts (zoals Arjan van kwekerij NL Bloeit!) aan het woord te laten, delen we inspiratie, praktische tips én verdiepende informatie en kunnen we samen in de tuinen van Nederland en België meer ruimte geven aan de natuur. Laat je inspireren en beleef de natuur in je tuin!

Govert gidst

Welke inheemse planten passen in jouw tuin?

Niets maakt mij zo blij in de tuin als het gonzen van vele soorten insecten op een warme zomerdag en op hun beurt de dieren die erop jagen, zoals vogels en libellen overdag en vleermuizen en kikkers in de avondschemer. Biodiversiteit staat bij mij hoog in het vaandel en ik probeer mijn tuin hiervoor optimaal in te richten. En dat werkt! Inmiddels heb ik ruim 260 soorten dieren vastgelegd in de tuin. Inheemse beplanting is een van de sleutels die dit mogelijk maakt. Om inspiratie op te doen, ga ik op bezoek bij Arjan Vernhout van *Stichting NL Bloeit!*

Bij Stichting NL Bloeit! kweken ze met ziel en zaligheid inheemse planten voor eigen projecten, waarvoor zij zelf de zaden (met toestemming) verzamelen van wilde plantenpopulaties. De échte wilde planten die uit deze (bron)zaden worden gekweekt zijn genetisch optimaal afgestemd op de Nederlandse en Belgische klimatologische omstandigheden.

Arjan Vernhout is een van de drijvende krachten achter de kwekerij en bij hem ben ik op bezoek om meer te weten te komen over inheemse planten voor in de tuin. Bij projecten stelt hij de planten zelf als doel en niet als middel. De planten die hij aanplant, zijn afgestemd op de behoeften van de plant zelf, zodat ze floreren en bijdragen aan de soortenrijkdom in de tuin. Door deze inheemse planten op de juiste manier te combineren met elkaar, krijg je prachtige borders. Ook in jouw tuin kun je uitstekend inheemse borders aanleggen. Arjan deelt met ons zijn tips!

Vijf succesfactoren

“Het succes van een inheems beplante tuin (en eigenlijk alle tuinen) hangt af van een vijftal factoren: de tuineigenaar, de bodem, het licht, hoeveelheid vocht en andere ‘abiotische factoren’, bijvoorbeeld temperatuur en blootstelling aan wind. In totaal geeft dit minstens vijftwintig variaties waar je rekening mee kunt houden”, vertelt Arjan.

Dat klinkt misschien veel, maar het is vooral belangrijk dat je kijkt naar welke inheemse planten, struiken en bomen geschikt zijn voor jouw eigen tuin. Uit eigen ervaring weet ik dat eigenwijsheid in dit geval niet altijd loont. Planten die ik fantastisch vind, heb ik zien wegwijnen en verdwijnen. Sindsdien heb ik het roer omgegooid en kijk ik specifiek naar welke planten wel zullen gedijen in mijn tuin. En natuurlijk, soms heb je ook gewoon een beetje geluk nodig.

Vind de juiste inheemse planten

Een goed uitgangspunt voor het vinden van de juiste planten en struiken, is kijken wat er in de directe omgeving groeit in de natuur, vertelt Arjan. Grote kans dat de bodem overeenkomt met de diepere lagen in je tuin, een voorbode dat de planten die er groeien het naar hun zin zullen hebben.

De tuinbodem zal nooit helemaal overeenkomen met de bodem van bijvoorbeeld natuurgebieden in de buurt. Jaren- of decennialang gebruik van de tuin heeft een heel andere bovenlaag gecreëerd. Dit betekent ook dat bepaalde inheemse planten die niet van oorsprong uit jouw directe omgeving komen, toch kunnen gedijen in jouw tuin.

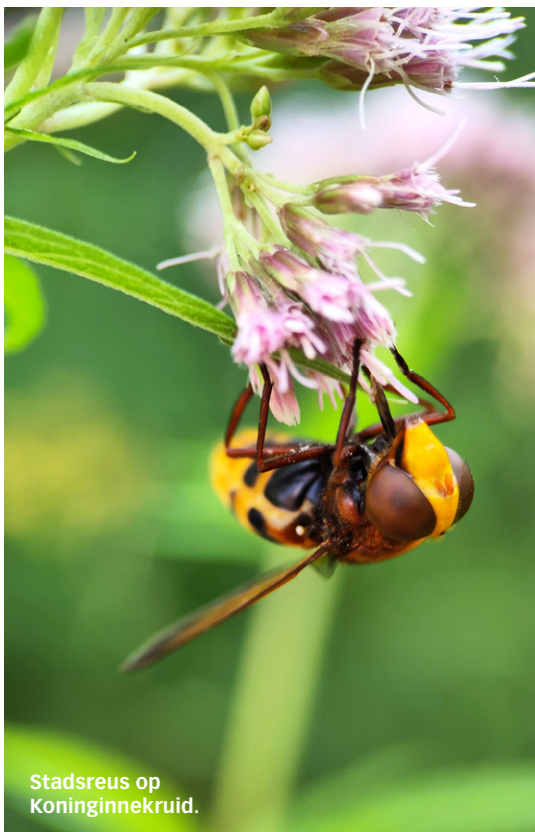
Duifkruid (*Scabiosa columbaria*) is een perfecte plant voor wilde bijen en vlinders.

Deze inheemse planten zijn geschikt voor vrijwel elke tuin

Naast hele specialistische planten die je kunt vinden in Nederland en België, heb je ook inheemse planten die niet zoveel eisen stellen en in veel omstandigheden kunnen groeien én bovendien een boost geven aan de biodiversiteit in jouw tuin. Deze planten raden Arjan en ik zeker aan voor jouw tuin:

- **Wilde marjolein** (*Origanum vulgare*)
- **Wilde kamperfoelie** (*Lonicera periclymenum*)
- **Duifkruid** (*Scabiosa columbaria*)
- **Prachtanjer** (*Dianthus superbus*)
- **Beemdkroon** (*Knautia arvensis*)
- **Hemelsleutel** (*Hylotelephium telephium*)
- **Beemdoeivaarsbek** (*Geranium pratense*)
- **Koninginnekruid** (*Eupatorium cannabinum*)
- **Sporkehout** (*Frangula alnus*) - Heester

Onze grootste zweefvlieg, de stadsreus (*Volucella zonaria*), kun je geregeld vinden op koninginnekruid (*Eupatorium cannabinum*).

Stadsreus op Koninginnekruid.

De prachtanjer is inheems in Nederland, maar sinds 1905 niet meer waargenomen. Je vindt hem nu soms verwilderd of ingezaaid. Een prachtige bloem, perfect voor nachtvlinders door de sterke geur.

Tip van Arjan

“Wanneer je graag bepaalde inheemse planten in de tuin wilt die niet geschikt zijn voor je bodem, zet ze dan in potten of bakken.”

Gemengde border met inheemse planten

Een selectie van de planten,
te zien in deze border van NL Bloeit!:

- 1 Gele kamille (*Anthemis tinctoria*)
- 2 Zeepkruid (*Saponaria officinalis*)
- 3 Beemdoovievaarsbek (*Geranium pratense*)
- 4 Zwarte toorts (*Verbascum nigrum*)
- 5 Koninginnekruid (*Eupatorium cannabinum*)
- 6 Lange ereprijs (*Veronica longifolia*)
- 7 Duifkruid (*Scabiosa columbaria*)

Aan de slag

Na mijn bezoek aan Arjan heb ik weer veel inspiratie opgedaan om dit najaar mee aan de slag te gaan. Ik heb nog een 'lege' schaduwborder die ik wil aanpakken en de beplanting rondom mijn zithoek wil ik nóg diverser maken en heeft bovendien een onderhoudsbeurt nodig. Wordt vervolgd ...

Tip van Govert

“Inspiratie voor inheemse planten in mijn tuin haal ik onder andere uit het *Plantenvademecum* van Arie Koster en het boek *Planten van hier*.”

Over Govert

In mijn vrije tijd (en eigenlijk ook tijdens werk) ben ik erg gepassioneerd over de natuur. Als natuurgids heeft werkelijk alles wat groeit, bloeit, scharrelt, vliegt of zwemt mijn aandacht. Naast mijn gonzende tuin, geniet ik ook van de vele vragen die het mij in de schoot werpt. De antwoorden leiden automatisch weer tot méér vragen en dat leren vind ik heerlijk. Wat kan ik veranderen in de tuin en wat moet ik behouden? Welke planten kunnen erbij? Welke moeten juist weg? Waarom zie ik sommige dieren heel veel en degene die ik verwacht nauwelijks? Deze vragen helpen mij om de natuurwaarde van mijn tuin te verhogen en er een fijne plek van te maken. En dit wil ik graag met jullie delen!

Hoe beheer je een tuin met inheemse beplanting

Bij een inheems beplante tuin denk je al snel aan een wilde tuin. Toch is er een verschil tussen een wilde tuin en een *verwilderde* tuin. “Hoe minder je ingrijpt, hoe meer bepaalde soorten de overhand krijgen. Uiteindelijk kom je dan tot een zogenaamde *vegetatieclimax* met enkele dominante soorten. Biodiversiteit kan dan juist afnemen”, vertelt Arjan.

Beheer is noodzakelijk om de variëteit aan soortenrijkdom te behouden en te stimuleren, en om te zorgen dat al jouw gekozen planten het goed blijven doen. Zo gebeurt dat ook in natuurgebieden. Houd voor het beheer de volgende richtlijnen aan:

- Maak je tuin niet té netjes, zorg dat je ‘rommelige’ plekken houdt in de tuin.
- Zorg dat bepaalde planten niet de overhand krijgen door ze terug te snoeien of zaailingen te verwijderen.
- Heb je een bloemrijk grasland of gazon aangelegd? Maai deze dan in fases en voer het maaisel af. Je verschaalt hiermee de bodem, wat graslandbloemen fantastisch vinden! Door niet alles in één keer te maaien, zorg je dat zaden kunnen ontkiemen en insecten een plek houden waar ze zich kunnen handhaven.
- Laat in het najaar de stengels van de uitgebloeide planten staan. Verwijder deze pas in het voorjaar en leg ze dan in een hoek van de tuin. Overwinterende insecten zullen je dankbaar zijn.

Zwarte toorts (Verbascum nigrum).